

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brodach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodach jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Gminę, w której zamieszkuje 11 113 osób.

Wójtem Gminy jest Pan Andrzej Przygoda.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodach został utworzony na mocy Uchwały Nr XIII/54/90 Gminnej Rady Narodowej w Brodach z dnia 9 marca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodach”.

Ośrodek posiada własny REGON 290764600 i NIP 664-15-46-664.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach jest Pani Jolanta Grudnicka.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr VII/38/2011 Rady Gminy w Brodach z dnia 29 kwietnia 2011 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach.

Statut zmieniony Uchwałą Nr XVIII/99/2012 Rady Gminy w Brodach z dnia 24 lutego 2012 roku w sprawie wprowadzenia zmian w Statucie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach. Uchwałą tą dodano do Statutu jednostki zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W § 1 ust. 3 znajduje się nieaktualny publikator ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w § 16 ust.1 pkt 2 nieaktualny publikator ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Regulamin organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach wprowadzony Zarządzeniem Nr 6/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 13 maja 2011 roku w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego GOPS w Brodach

Zmianę do regulaminu wprowadzono Zarządzeniem Nr 5/B/2012 Kierownika GOPS w Brodach z dnia 24 lutego 2012 roku w sprawie zmian w regulaminie organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach. Dodano zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kolejna zmiana wprowadzona została Zarządzeniem Nr 33/2012 Kierownika GOPS w Brodach i dotyczyła § 8, tj. struktury organizacyjnej.

W regulaminie Ośrodka widnieją nieaktualne publikatory ustaw: o pomocy społecznej, o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zarządzenie Nr 61/2010 Wójta Gminy Brody z dnia 1 lipca 2010 roku w sprawie upoważnienia Kierownika GOPS w Brodach do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Uchwałę Nr I/3/2007 Rady Gminy w Brodach z dnia 16 lutego 2007 roku w sprawie zmian szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze.

Uchwałę Nr XVIII/98/2012 Rady Gminy w Brodach w sprawie zlecenia realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Uchwałę Nr XXI/121/2012 Rady Gminy w Brodach z dnia 25 maja 2012 roku w sprawie udzielania pomocy społecznej w zakresie obowiązkowych zadań własnych gminy związanych z pokrywaniem kosztów pogrzebu.

Zarządzenia Nr 12/2012 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach z dnia 1 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia kryterium wysokości przyznawania rodzinie pomocy w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w formie zasiłków celowych na zakup żywności.

Upoważnienia Wójta Gminy Brody z dnia 2 kwietnia 2012 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji oraz ustanawiania rodziny wspierającej, zawierania i rozwiązywania umów określających zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Katarzyna Turkowska – koordynator kontroli – starszy specjalista w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 30/2013 z dnia 15 stycznia 2013 roku, wydane z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,
2. Barbara Smolanko – inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 29/2013 z dnia 15 stycznia 2013 roku, wydane z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach* pod pozycją Nr 1/2013.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 17 – 18 stycznia 2013 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2012 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli było:

1. *Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.*
2. *Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.*
3. *Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.*
4. *Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.*
5. *Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodach mieści się w budynku Urzędu Gminy przy ulicy Staszica 3, 27-230 Brody, tel. 41 271 01 90. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że Ośrodek zajmuje cztery pomieszczenia. Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej, warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz potrzeba ochrony macierzyństwa.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w Kasie Banku Spółdzielczego w Brodach lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brodach zatrudnionych jest zatrudnionych jest ogółem 13 pracowników. Przedmiotem kontroli była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej. W kontrolowanej jednostce w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych jest 7 pracowników, w tym: kierownik, 3 starszych pracowników socjalnych oraz 3 pracowników socjalnych. (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz pracowników świadczących specjalistyczne usługi

opiekuńcze). Nadmienić należy, iż jednostka zatrudnia 6 pracowników socjalnych w wymiarze 5,5 etatu.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w GOPS = 11 113/5,5 = 2 021

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 2 021 mieszkańców, jednak nieznacznie tylko, bo o 21 osób przekracza stan 2 000 mieszkańców. Z uwagi na fakt, iż w celu spełnienia wymogu ustawowego w GOPS należałoby zatrudnić pracownika na niewielką część etatu (113 mieszkańców), Wydział odstępuje od wydawania w tym zakresie zalecenia pokontrolnego.

Ad 2. Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.

Zasiłki stałe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach (Zał. Nr 2 – Materiały do kontroli – opis zadań) oraz ze sprawozdania MPiPS-03 za rok 2012 wynika, iż w 2012 roku pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **102 osób**, w tym dla **82 osób samotnych** na łączną kwotę **410 597 zł**. Za **80 osób** Ośrodek opłacał składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.8210.36.2011; GOPS.8210.135.2012; GOPS8122/8/10; GOPS.8210.22.2012; GOPS.8210.138.2012; GOPS.8210.69.2011; GOPS.8210.115.2012; GOPS.8210.146.2012; GOPS.8210.41.2011; GOPS.8210.57.2012; GOPS-8122/38/10; GOPS.8210.95.2012; GOPS.8210.107.2012; GOPS. 8210.22.2011; GOPS.8210.59.2012; GOPS.8210.69.2012; GOPS.8210.21.2012; GOPS.156.2012;

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowo obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje te zmienione zostały z urzędu, jednak przed ich wydaniem nie zostały przeprowadzone wywiady środowiskowe. Zgodnie z art. 107 ust. 4, w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu. Jedną z danych, która uległa zmianie w wywiadzie środowiskowym jest oczywiście kryterium dochodowe.

W decyzjach, wydanych przed 1 października 2012 roku zespół kontrolny odnotował nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W nowych decyzjach znajduje się już aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz w/w rozporządzenie z 17 lipca 2012 roku.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Decyzje o przyznaniu pomocy klientom dostarczano przez gońca.

Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art.17 ust.1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach (Zał. Nr 2 – Materiały do kontroli – opis zadań) oraz ze sprawozdania MPiPS-03 za rok 2012 wynika, iż w 2012 roku pomoc w formie zasiłku okresowego przyznano dla **144 osób**, głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie. Kwota wypłaconych świadczeń wynosiła **121 144 zł**. Wysokość zasiłków zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.8211.234.2012; GOPS.8211.298.2012; GOPS.8211.46.2012; GOPS.8211.214.2012; GOPS.8211.182.2012; GOPS.8211.274.2012; GOPS.8211.230.2012; GOPS.8211.143.2012; GOPS.8211.279.2012; GOPS8211.289.2012; GOPS.8211.114.2012.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację. W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia o dochodach z zakładów pracy, odcinki rent, emerytur, zaświadczenia z powiatowego urzędu pracy. Pomoc przyznawano w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego. W części decyzji administracyjnych, wydanych na wsparcie w formie zasiłków okresowych zespół kontrolny odnotował nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W najnowszych decyzjach znajduje się już aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenie z 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W decyzjach administracyjnych informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Do trybu i zasadności przyznanej pomocy nie wnosi się zastrzeżeń.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Z informacji uzyskanych od Kierownika GOPS w Brodach oraz ze sprawozdania z realizacji Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2012 wynika, iż w 2012 roku pomocy w ramach Programu udzielono ogółem dla **456 osób**. Pomocy w formie posiłku udzielono dla **265 osób**, w tym dla 65 dzieci do 7 roku życia oraz 200 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2012 roku zasiłku celowego w ramach

Programu udzielono **191 osobom z 72 rodzin** na łączną kwotę **19 815 zł**. Ogólny koszt Programu w 2012 roku wyniósł **139 200 zł**, z tego dotacja 91 872 zł oraz środki własne 47 328 zł.

Wykaz placówek oświatowych z terenu Gminy Brody, w których prowadzone jest dożywianie (Zał. Nr 3):

Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Liczba dzieci	Koszt posiłku
Szkoła Podstawowa Dziurów	Jedno gorące danie	14	3,00 zł
Gimnazjum Ruda	Jedno gorące danie	28	3,00 zł
Szkoła Podstawowa Ruda	Jedno gorące danie	6	3,00 zł
Przedszkole Staw Kunowski	Jedno danie gorące	4	3,00 zł
Szkoła Podstawowa Staw Kunowski	Jedno danie gorące	17	3,00 zł
Przedszkole Styków	Jedno danie gorące	8	3,00 zł
Szkoła Podstawowa Styków	Jedno danie gorące	34	3,00 zł
Szkoła Podstawowa Adamów	Jedno danie gorące	5	3,00 zł
Szkoła Podstawowa Brody	Jedno danie gorące	21	3,00 zł
Szkoła Podstawowa Krynki	Jedno danie gorące	20	3,00 zł
Szkoła Podstawowa Lipie	Jedno danie gorące	24	3,00 zł
Szkoła Podstawowa Lubienia	Jedno danie gorące	28	3,00 zł
Gimnazjum Krynki	Jedno danie gorące	18	3,00 zł
Przedszkole Ruda	Jedno danie gorące	12	3,00 zł
Szkoła Podstawowa Rudnik	Jedno danie gorące	4	3,00 zł
RAZEM		243	

Z danych przekazanych przez Kierownika wynika, iż Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodach w 2012 roku opłacał za dożywianie 22 dzieci, uczęszczających do 9 szkół poza terenem gminy. (Zał. Nr 4 – wykaz szkół spoza terenu Gminy Brody).

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Gminy Brody dzieci otrzymują gorący posiłek, co zgodne jest z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej pomocy w formie **zasilków celowych** w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.8223.58.2012C; GOPS.8223.82.2012C; GOPS.8223.55.2012C;
GOPS.8223.89.2012.C; GOPS.8223.19.2012.C; GOPS.8223.53.2012.C;
GOPS.8223.127.2012C; GOPS.8223.22.2012.C; GOPS.8223.81.C; GOPS.8223.88.2012.C;
GOPS.8223.74.2012.C ; GOPS.8223.71.2012.C

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie posiłku**, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.8223.12.2012; GOPS.4423.3.2013; GOPS.8223.44.2012; GOPS.8223.57.2012D;
GOPS.8223.49.2012; GOPS.4423.16.2013; GOPS.8223.35.2012D; GOPS.4423.54.2013;
GOPS.4423.45.2013; GOPS.GOPS.8223.11.2012; GOPS.8223.127.2012;

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja – aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno – bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustaw: o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Zespół kontrolny odnotował, iż w niektórych decyzjach administracyjnych na posiłek, którym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, nie przywołano art. 108 Kodeksu postępowania administracyjnego w podstawie prawnej, informowano o tym fakcie klienta w uzasadnieniu decyzji. W części decyzji administracyjnych odnotowano nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W najnowszych decyzjach znajduje się już aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenie z 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Do lipca 2012 roku zasiłki celowe z Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyznawane były w oparciu o Zarządzenie Nr 3/2012 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach z dnia 1 lutego 2012 roku w sprawie wprowadzenia kryterium wysokości przyznawania rodzinie pomocy w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w formie zasiłków celowych na zakup żywności. Od lipca 2012 roku w oparciu o Zarządzenie Nr 12/2012 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach z dnia 1 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia kryterium wysokości przyznawania rodzinie pomocy w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w formie zasiłków celowych na zakup żywności.

W dokumentacji odnotowano brak zaświadczeń lub kart wypłat świadczeń rodzinnych, wysokość uzyskiwanych dochodów z tego źródła wynikała jedynie z treści wywiadu środowiskowego.

Do zasadności i celowości przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad 3. Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brodach usługi opiekuńcze w 2012 roku świadczone były przez pięć opiekunek domowych, zatrudnionych w ramach umowy zlecenia. Usługi te świadczone były w formie pomocy sąsiedzkich dla 5 osób. Obecnie w 2013 roku pomoc taka świadczona jest dla 1 osoby przez 1 opiekunkę, zatrudnioną w ramach umowy zlecenia.

Zasady przyznawania czy odpłatność za usługi reguluje Uchwała Nr I/3/2007 Rady Gminy w Brodach z dnia 16 lutego 2007 roku w sprawie zmian szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze. Cena jednej godziny usługi opiekuńczej wynosi zgodnie z wymienioną Uchwałą 7,50 zł.

W trakcie kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o następujących numerach:

GOPS.8225.2.2012; GOPS.8225.7.2012; GOPS.8225.1.2012; GOPS.8225.6.2012;
GOPS.8225.4.2012

W aktach świadczeniobiorców znajdują się wszystkie niezbędne dokumenty do udzielania pomocy w formie usług opiekuńczych, m.in.: wnioski o pomoc, wywiady środowiskowe, ich aktualizacje, dokumenty potwierdzające uzyskiwane dochody, notatki służbowe.

Do trybu i zasadności udzielonej pomocy nie wnosi się zastrzeżeń.

Ośrodek nie realizuje zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodach skierował do domów pomocy społecznej. W 2012

roku do dps skierowano 3 osoby, natomiast ogółem w ubiegłym roku w domach pomocy społecznej przebywało 18 osób, Ośrodek wydatkował na ten cel **329 446 zł**.

Ad 4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest praktycznie podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Główną metodą pracy socjalnej wykorzystywaną przez pracowników socjalnych Ośrodka jest metoda indywidualnego przypadku. Pracownicy socjalni w GOPS m. in. udzielają klientom informacji i poradnictwa, pomagają w pisaniu pism i pośredniczą w sprawach dotyczących wyjaśniania sytuacji klientów, dokonują diagnozy środowiska, kierują do organizacji i instytucji udzielających pomocy specjalistycznej, pomagają klientom w redagowaniu pism do sądów, występują w sądach w charakterze wnioskodawców i świadków, informują klientów o możliwości skorzystania z różnych form pomocy, aktywizują swoich podopiecznych, tworzą wspólnie z podopiecznymi plany pomocy pozamaterialnej, umawiają wizyty lekarskie, organizują wyjazdy do specjalistów i powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, biorą udział w spotkaniach zespołów interdyscyplinarnych, organizują paczki mikołajowe dla dzieci, spotkania wigilijne dla starszych i samotnych, kolonie letnie dla dzieci z najbardziej potrzebujących rodzin. W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje z Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, służbą zdrowia, szkołami, innymi instytucjami i placówkami w celu ustalenia sytuacji małoletnich dzieci, Policją, sądami, kuratorami, gminną komisją do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych, Stowarzyszeniem Trzeźwościowym „Rodzina” w celu przekazywania za ich pośrednictwem żywności dla najuboższych mieszkańców gminy.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej w 2012 roku pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach zawarli 29 kontraktów socjalnych, z czego 23 w ramach projektu systemowego PO KL. Pozostałe 6 kontraktów dotyczyły m. in.:

uporządkowania mieszkania, poprawy relacji rodzinnych, złożenia wniosku do powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, wynajęcia mieszkania, należytego sprawowania opieki nad dzieckiem, zaprzestania nadużywania alkoholu.

Kontrakty sporządzone poza PO KL były bardzo motywujące i celowe dla osób, z którymi zostały zawarte, sporządzone zostały w sposób prawidłowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego. Kontrolowana jednostka jednak nie wykorzystuje w pełni kontraktu socjalnego poza projektem systemowym PO KL jako instrumentu pracy socjalnej.

Ad 5. Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodach ma zlecone do realizacji zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadania zostały zlecone na mocy Uchwały Nr XVIII/98/2012 Rady Gminy w Brodach w sprawie zlecenia realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kierownik GOPS posiada upoważnienie Wójta Gminy Brody z dnia 2 kwietnia 2012 roku do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji oraz ustanawiania rodziny wspierającej, zawierania i rozwiązywania umów określających zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

W kontrolowanym Ośrodku na dzień kontroli nie zatrudniano asystenta rodziny.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego, posiłku, usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia z zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur. Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowo obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje te zmienione zostały z urzędu, jednak przed ich wydaniem nie zostały przeprowadzone wywiady środowiskowe. Zgodnie z art. 107 ust. 4, w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz

kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu. Jedną z takich danych, która uległa zmianie w wywiadzie środowiskowym jest kryterium dochodowe.

Kierownik GOPS posiada odpowiednie wykształcenie na zajmowanym stanowisku. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 021 mieszkańców, jednak nieznacznie tylko, bo o 21 osób przekracza stan 2 000 mieszkańców. Z uwagi na fakt, iż w celu spełnienia wymogu ustawowego w GOPS należałoby zatrudnić pracownika na niewielką część etatu (113 mieszkańców), Wydział odstępuje od wydawania w tym zakresie zalecenia pokontrolnego.

Warunki lokalowe Ośrodka są dobre, dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W § 1 ust. 3 Statutu znajduje się nieaktualny publikator ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w § 16 ust.1 pkt 2 nieaktualny publikator ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

W regulaminie Ośrodka widnieją nieaktualne publikatory ustaw: o pomocy społecznej, o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W części decyzji administracyjnych, wydanych na wsparcie z pomocy społecznej, zespół kontrolny w podstawie prawnej odnotował nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W najnowszych decyzjach znajduje się już aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenie z 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Zespół kontrolny odnotował, iż w niektórych decyzjach administracyjnych na posilek, którym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, nie przywołano art. 108 Kodeksu postępowania administracyjnego w podstawie prawnej, informowano o tym fakcie klienta w uzasadnieniu decyzji. W dokumentacji odnotowano również brak zaświadczeń lub kart wypłat świadczeń rodzinnych, wysokość uzyskiwanych dochodów z tego źródła wynikała jedynie z treści wywiadu środowiskowego.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Gminy Brody dzieci otrzymują gorący posilek, co zgodne jest z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Kontrolowana jednostka nie wykorzystuje w pełni kontraktu socjalnego poza projektem systemowym PO KL jako instrumentu pracy socjalnej.

GOPS w Brodach ma zlecone do realizacji zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednak na dzień kontroli nie zatrudniał asystenta rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Wykaz załączników:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz pracowników świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Materiały do kontroli – opis zadań.

3. Wykaz placówek oświatowych z terenu Gminy Brody, w których prowadzone jest dożywianie.
4. Wykaz szkół spoza terenu Gminy Brody.

Protokół sporządzono 5 lutego 2013 r., wysłano 13 lutego 2013 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Katarzyna Turkowska

2. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

Jolanta Grudnicka – Kierownik OPS